HE 247/2020 vp 22.3.2021

Kysymykset:

1) Erityisesti pakolaisneuvonta: onko siis tarkoitus että avustaja tarvitaan ns. edunvalvojan tehtävään, kuten lääkäriajan tilaaminen, sosiaalituet, kuten kuulemisessa tuli esille. Eikö viranomaisneuvonta hoida näitä tehtäviä tai henkilön tukihenkilö?

> Ehdotus koskee oikeusapupäätöstä turvapaikkahakemuksen käsittelyn ns. ulkoprosessuaaliseen vaiheeseen.
>
> Tämä muutos ei koske edunvalvontaa, eikä ns. prosessiedunvalvojan määräämistä oikeudenkäynteihin.
>
> Sosiaali- ja terveysasioissa vastaanottokeskusten sosiaalityöntekijät auttavat turvapaikanhakijoita ja järjestävät tulkkausapua. Toisinaan näistä tapaamisista soitetaan myös avustajalle tilanteesta, kun tulkki on saatu paikalle. Näitä toimia ei yleensä lisätä laskuihin, eikä nykyisessä tehtäväkohtaisessa mallissa ole voitukaan lisätä. Uudessa systeemissä sopiva vaihe olisi vastaselityksen laatiminen hallinto-oikeudelle.

2) EOA kanslia toi esille esim. tukihenkilön tarpeen väheneminen. Olisiko lakivaliokunnan syytä tuoda esille mietinnössään, että mikäli avustaja määrätään tulisi arvioida vaihtoehtona tukihenkilön tarpeen poistuminen?

> Yleisissä tuomioistuimissa sallitaan tukihenkilön läsnäolo. joten mihin perustuisi turvapaikkapuhutteluiden rajaaminen tämän ulkopuolelle? Olennaista on, että perheenjäseniä kuullaan aina osittain erikseen. Tukihenkilön osalta salassapito ei myöskään perustu samalla lailla lakiin kuin oikeusavustajan.

3) kaikille: Entä onko migrin henkilökunnan osaaminen parantunut vuoden 2016 koulutuksen perusteella? Mitä avustaja osaa mitä migrin virkamies ei osaa?

> Sama virkamies tutkii asian ja allekirjoittaa yhdessä kollegansa kanssa päätöksen. Kyse on hakijan heikoista taikka olemattomista tiedoista koskien prosessia ja olennaisia seikkoja, jotka tulee kirjata oikein ja tarkasti. Osa hakijoista on luku- ja kirjoitustaidottomia ja siten muissakin asioissa muiden henkilöiden avun varassa.

4) kaikille: missä tuomioistuimen ulkopuolisissa viranomaisasioissa saa avustajan (erityisesti siis alaikäinen päämies) mukaan jo ennen tuomioistuinkäsittelyä (vammaisasiat, lastenhuostaanotto), lukumääriä ?

> Yleensä oikeusapua ei myönnetä ns. ulkoprosessuaalisessa vaihessa. Valitusvaiheessa hallinto-oikeuteen saa.

Kysymykset:

1. Kun tässä esitetään julkisin varoin käytetyn avustajan käyttämistä turvapaikkamenettelyssä, joka on hallintomenettely, onko tämä yhdenvertaista siihen nähden, että muiden haavoittuvassa asemassa olevien osalta näin ei menetellä? Esimerkkinä vaikkapa huostaanotot, kehitysvammaisten erityishuolto, vammaispalvelu, päihdehuolto, omaishoidon tuki, mielenterveysasiat jne joissa voisi olla avustajan käytölle perusteita haavoittuvan aseman perusteella.

> Turvapaikanhakijalla on korostunut oikeusturvan tarve ja näyttönä on keskeisesti oman kertomuksen luotettavuus.

2. Kuulemisissa esitettiin näkemys, että turvapaikanhakijalla tulisi olla mahdollisuus valita yksityinen avustaja julkisilla varoilla sekä kuulemisiin että oikeuskäsittelyyn. Onko tällainen menettely käytössä muilla esimerkiksi ensimmäisessä kysymyksessä mainittujen asiaryhmien oikeusavun tarvitsijoilla? Jos ei, millä perusteella se otettaisiin käyttöön juuri vain tässä asiaryhmässä?

> Kyseessä on molemminpuolinen luottamussuhde, jossa kumpikin saa valita sopiiko toimeksiannosta. Laskutus on sama sekä yksityisillä että oikeusaputoimistoilla. Kyse on niiden kiinteistä kuluista ja virantäytöstä.

Terveisin / Best Regards,

Kari Kuusisto

asianajaja, ekonomi

julkinen kaupanvahvistaja, LKV

Asianajotoimisto Advoline Oy

Snellmaninkatu 25 A 3

00170 Helsinki

kari.kuusisto@advoline.fi - www.advoline.fi

tel. +358 45 310 4567